

OECD *Multilingual Summaries* Development Co-operation Report 2017 Data for Development

Summary in Estonian

Lugege tervet raamatut: 10.1787/dcr-2017-en

Arengukoostöö aruanne 2017 Arenguandmed

Eestikeelne kokkuvõte

Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni (ÜRO) säästva arengu tegevuskava 2030 eesmärkide elluviimise ning huvipoolte vajadustega arvestamise eeltingimuseks on andmed. Arengukoostöö aruanne 2017 keskendub arenguandmetele, kuna ülima arengueesmärgi – inimeste heaolu parandamine ja vaesuse vähendamine – saavutamiseks on vaja kvaliteetseid, õigeaegselt esitatud ja struktureeritud andmeid. Edu saavutamist võib pärssida pidev arenguriikide alusandmete puudus rahvastiku ja planeedi kohta tervikuna, samuti nõrk motiveeritus ja suutmatuse olukorda parandada.

Säästva arengu eesmärgid seavad kõrged nõudmised riiklikele statistikasüsteemidele kogu maailmas. Enamik riike, sealhulgas paljud OECD riigid, ei ole andmete kogumist ÜRO globaalse säästva arengu eesmärkide raamistiku näitajate kohta veel alustanud. Madala statistilise võimekusega arenguriikides on asjaomased väljakutsed veelgi suuremad. Näiteks puuduvad vajalikud vaesust puudutavad andmed 77 arenguriigi kohta. Maailma riikidest on sünniandmed 90% ulatuses esitanud vaid 56% riikidest. Sahara-taguse Aafrika riikidest on asjaomased andmed esitanud vaid 15%, Lõuna-Aasia riikidest 33% ja Kagu-Aasia riikidest 36%. Vaid 37 riigi statistikaseadus on kooskõlas ÜRO ametliku statistika koostamise põhimõtetega. Lahendust vajavad tõsised meetodilised ja strateegilised probleemid, seejuures tuleb leida tasakaal ülemaailmsete seireandmete kogumise ja riikliku poliitika vahel.

Käesolevas aruandes analüüsitakse, millisel määral on arenguriigid ja nende arengukoostöö partnerid võimelised täitma andmelünki, kasutades tänapäevaseid tehnoloogilisi võimalusi senistest kõige ambitsioonikama arengukava (tegevuskava aastaks 2030) eesmärkide saavutamiseks, ning vähendama seonduvaid riske. Uus tehnoloogia ning nn andmerekolutsioon on poliitika ja prioriteetide asjatundlikuks kujundamiseks vajalike andmete kogumise muutnud lihtsamaks, kiiremaks ja odavamaks. Kuid ainuüksi täiendavate andmete kogumisest ei piisa – andmeid on vaja töödelda, analüüsida ning kasutada poliitika kujundamisel, seire läbiviimisel ja aruandekohustuse täitmisel.

Andmerekolutsioon võimaldab riikidel ja riiklikel statistikaametitel andmete kogumise kasulikkuse tõstmiseks koguda andmeid uutest allikatest, mis on mõeldud ametliku statistika täiendamiseks ja toetamiseks, kuid mitte selle asendamiseks. Mõned arenguriigid on juba praegu näidanud andmerekolutsiooni käigus positiivseid tulemusi. Etioopia, Lõuna-Aafrika, Sri Lanka ja Uganda on parandanud loendus- ja uuringuandmete kogumise tõhusust ja täpsust, kasutades arvutipõhiseid intervjuuseadmeid, nt tahvel- ja pihuarvuteid. Georuumilised andmed aitavad riiklikel statistikasüsteemidel seirata sotsiaalmajanduslikke ja keskkonnatingimusi, võimaldavad geograafilist jaotust ning teevad asukohatuvastusega andmed dünaamilisemaks.

Käesolevas aruandes analüüsitakse võimalusi andmelünkade täitmiseks jätkusuutliku arengu tagamise eesmärgil. Andmete kasutamiseks arengu tagamise eesmärgil vajavad arenguriigid tugevat poliitilist juhtkonda. See hõlmab arengu tagamiseks kasutatavate andmete kogumise põhjendatust ning andmete kvaliteedistandarditele vastavuse ning privaatsuse ja konfidentsiaalsuse tagamist. Arengukoostöö

aruandes 2017 tehakse andmete jätkusuutliku arengu eesmärgil kasutamise maksimeerimiseks koos konkreetset soovitusi.

Andmetoiming 1. Statistikaalaste seaduste, eeskirjade ja standardite kooskõlla viimine muutuvate andmevajadustega

Nii globaalse arengu kui ka üksikisikute huvidele vastavate, andmeid kaasavate ökosüsteemide loomiseks on vaja kohandada institutsionaalset ja õigusraamistikku. Andmete kogumise ja kasutamisega seotud avaliku sektori, erasektori ja kodanikuühiskonna osalejate arvu kasv osutab üha suurenevale vajadusele üheselt mõistetavate õiguslike, eetiliste ja kvaliteedistandardite ning protokollide järgi. Nende abil tuleks reguleerida nii traditsiooniliste kui ka uute andmeallikate kasutamist, luues usaldusliku pinna poliitika kujundamiseks ning arengutulemuste saavutamiseks.

Andmetoiming 2. Andmete rahastamise kvantiteedi ja kvaliteedi parandamine

Statistilistesse süsteemidesse investeerimine peab muutuma nii arenguriikide kui ka nende arengukoostööpartnerite jaoks strateegiliseks prioriteediks. Kui riiklikelt statistikasüsteemidelt oodatakse üha kasvava mahu ja kvaliteediga andmete nõudluse rahuldamist, tuleb suurendada ka eelarvet. Kui andmetest teha arengukoostöö valdkondadeülene prioriteet, hakatakse andmeid käsitlema olulise taristuna riiklike, piirkondlike ja ülemaailmsete arengupüüdluste saavutamisel.

Andmetoiming 3. Statistilise võimekuse ja andmekirjaoskuse parandamine uutel meetoditel

Välja tuleb töötada ja kasutusele võtta uued, terviklikumad meetodid statistilise võimekuse arendamiseks, mis mitte üksnes ei võimalda suurendada andmete kogumise võimekust, vaid ka edendada riiklike statistikaametite mitmekülgset rolli andmete ökosüsteemis ning parandada andmete ja statistika institutsioonilist ja soodustavat keskkonda.

Andmetoiming 4. Tõhususe ja mõju suurendamine „andmekeskuste” või muude kooskõlastatud riigipõhiste meetodite abil

Arenguriigid peaksid andmekogumise meetmed andmete tootjate ja kasutajate vaheliste, teineteisele aruandvate ja kaasavate partnerluste kaudu paremini ühtlustama riikliku poliitika kujundamise ja ülemaailmse seirega. Andmekeskuste rajamine andmetesse ja statistikasüsteemide tugiteenustesse tehtavate investeeringute koordineerimiseks ja ühtlustamiseks on paljutootav võimalus. Seda tuleks täiendavalt katsetada tagamaks, et kõikide huvipoolte vajadused on rahuldatud ning et võetaks vastutus ühiste, tulemuspõhiste tegevuskavade elluviimise eest.

Andmetoiming 5. Riigipõhisesse andmetesse investeerimine ning nende kasutamine jätkusuutliku arengu eesmärkide täitmise seire läbiviimisel

Rahvusvahelise arengu edendajad peavad astuma kaugemale tavapärasest rutiinist. Selle asemel, et koguda ja kasutada andmeid omaenda aruandlusvajaduse rahuldamiseks, peavad nad toetama riigipõhiseid strateegiaid ja andmete ökosüsteeme. See vajab selget visiooni ning pragmaatilist lähenemist, et leevendada survet omistada tulemust igale toetusena makstud sendile. Samuti on vaja tagada, et sõltumatu andmekogumise tulemused oleksid kättesaadavad kõikidele arengutöös osalejatele ning viidud vastavusse arenguriikide valitsuste statistiliste eesmärkidega.

Andmetoiming 6. Andmete parem kogumine ja kasutamine säästva arengu eesmärkide rahastamise üldise olukorra parandamiseks

Arengu rahastamise andmed vajavad samuti täiendamist. See tähendab tervikliku rahastamise visiooni kujundamist kvaliteetsete arengu rahastamise andmete kättesaadavuse ja läbipaistvuse suurendamise kaudu ning meetodite ja standardite väljatöötamist arenguriikide riiklike arengustrateegiate ja prioriteetide kujundamiseks ning seonduvate eelarveliste vahendite leidmiseks.

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgsest inglise- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Lugege inglisekeelset täisversiooni OECD iLibrary's!!

© OECD (2017), *Development Co-operation Report 2017: Data for Development*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/dcr-2017-en